

DECIZIE

09 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Victor Burduh
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând recursul depus de către Iurie Grecu,

în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de către Iurie Grecu împotriva șefului-adjunct al Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Glodeni, Ion Crudu și Consiliului raional Glodeni cu privire la anularea răspunsului, îngrădirea accesului la informație și repararea echitabilă și efectivă a prejudiciului moral cauzat,

împotriva deciziei din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a casat hotărârea din 26 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central cu emiterea unei noi decizii privind declararea acțiunii inadmisibile,

c o n s t a t ă:

La 05 martie 2020 Iurie Grecu a depus cerere de chemare în judecată împotriva șefului-adjunct al Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Glodeni Ion Crudu și Consiliului raional Glodeni cu privire la anularea răspunsului, îngrădirea accesului la informație și repararea echitabilă și efectivă a prejudiciului moral cauzat.

În motivarea acțiunii, reclamantul a relatat că la 28 februarie 2020 a depus cererea nr.167 către șeful-adjunct al Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Glodeni Ion Crudu, prin care a solicitat să fie informat cu transparența procesului decizional și anume care este suma bugetului raional Glodeni pentru perioada 2020, din câte taxe este format bugetul raional Glodeni, care sunt acestea și cât constituie în lei fiecare taxă.

La 28 februarie 2020 a recepționat răspunsul șefului-adjunct al Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Glodeni, Ion Crudu nr.296, cu care însă nu este de acord, deoarece în acesta nu se regăsesc informațiile solicitate.

Concomitent, reclamantul a menționat că funcționarul public Ion Crudu, pe marginea examinării informațiilor publice solicitate a interpretat vădit eronat normele imperative garantate de prevederile art.1 alin.(3), art.15, art.34 din Constituția Republicii Moldova, art.2 lit.b), art.5 alin.(2), lit.a), b), c), art.11

alin.(1) din Legea privind accesul la informație nr. 982-XIV din 11 mai 2000, art. 6 lit. b) al Legii privind transparența procesului decizional nr. 239 din 13 noiembrie 2008, art.8 alin.(1) lit.a) al Legii nr. 25 din 22 februarie 2008 privind Codul de conduită a funcționarului public și art.3, 18, 21 alin.(1), art. 68 Cod administrativ.

Astfel, reclamantul consideră că răspunsul este vădit eronat și duce în eroare solicitantul de informație. Mai mult, răspunsul este pur formal, prin care i-a fost îngădit accesul la informațiile publice, iar după formă și conținut fiind lovit de nulitate și afectat de viciu constituțional.

În susținerea pretenției privind repararea prejudiciului moral, Iurie Grecu a indicat că prin acțiunile și inacțiunile pârâților i s-a îngădit dreptul la informațiile de interes public solicitate, astfel pricinuindu-i suferințe morale, totodată fiindu-i lezată onoarea și demnitatea în calitate de cetățean al Republicii Moldova, care trebuie să beneficieze de drepturile garantate de Constituția Republicii Moldova și alte Legi.

Întemeindu-și acțiunea pe dispozițiile art.20 din Constituția Republicii Moldova, art.21 alin.(1), (3) lit. e), art.23 alin.(1), (2) din Legea privind accesul la informație nr. 982-XIV din 11 mai 2000, art.3, 9, 18, 21, 68, 189 alin.(1-2), art.211 alin.(1) lit. a), b), d), e), f), g), alin.(2), art. 212 alin.(1) lit. a) Cod administrativ, Iurie Grecu a solicitat constatarea nulității răspunsului șefului-adjunct al Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Glodeni Ion Crudu nr.296 din 28 februarie 2020 și anularea acestuia; constatarea recunoașterii dreptului vătămat – dreptul la informație, sancționarea pârâților potrivit art.24 al Legii privind accesul la informație nr. 982-XIV din 11 mai 2000 și repararea din contul acestora, în mod solidar a prejudiciului moral în sumă de 3000 de lei.

Prin hotărârea din 26 octombrie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul Central acțiunea înaintată de către Iurie Grecu s-a respins ca fiind neîntemeiată. (f.d.32)

La 10 noiembrie 2020, în interiorul termenului prevăzut de art. 232 Codul administrativ, Iurie Grecu a depus apel, iar la 11 noiembrie 2020 a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 26 octombrie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul Central, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri privind constatarea recunoașterii dreptului vătămat – dreptul la informație, sancționarea pârâților potrivit art.24 al Legii privind accesul la informație nr. 982-XIV din 11 mai 2000 și repararea din contul acestora, în mod solidar a prejudiciului moral în sumă de 4000 de lei. (f.d. 43-45)

Curtea de Apel Bălți prin decizia din data de 23 februarie 2021 a casat hotărârea din 26 octombrie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul Central și a emis o nouă decizie, prin care a declarat acțiunea reclamantului Iurie Grecu inadmisibilă (f.d. 73, 77-84).

La 17 martie 2021 Iurie Grecu a depus recurs și motivarea recursului împotriva deciziei din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, privind constatarea nulității răspunsului șefului-adjunct al Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Glodeni Ion Crudu nr.296 din 28 februarie 2020; constatarea recunoașterii dreptului vătămat – dreptul la informație și repararea în mod solidar din contul intimaților, a prejudiciului moral în sumă de 8000 de lei. (f.d.86-88).

În motivarea recursului Iurie Grecu a indicat că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel privind netemeinicia hotărârii instanței de fond. Totodată, declarând acțiunea inadmisibilă, instanța de apel i-a încălcat dreptul la un proces echitabil garantat de Constituția Republicii Moldova și art. 6 CEDO.

Recurentul a menționat că decizia instanței de apel a fost emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și poartă un caracter părtinitor, motiv din care urmează a fi casată.

La 26 martie 2021 în adresa șefului-adjunct al Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Glodeni, Ion Crudu și Consiliului raional Glodeni, prin intermediul oficiului poștal, a fost expediată copia recursului depus de Iurie Grecu, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Deși intimații au recepționat copia recursului, aceștia nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 23 februarie 2021.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că Iurie Grecu s-a conformat prevederilor art. 245 Cod administrativ și a depus în termen recursul și motivarea recursului la data de 17 martie 2021.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinând admisibilitatea recursului depus de Iurie Grecu a considerat că acesta este admisibil, motiv pentru care, prin încheierea din 28 aprilie 2021 a fost numit pentru examinare în complet de 5 judecători.

Conform articolului 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

În speță, completul specializat nu a considerat oportun de a cita participanții la proces și reprezentanții acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului au fost expuse cu suficientă claritate.

Verificând argumentele invocate în recurs pe baza materialelor din dosar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Articolul 248 din Codul administrativ stipulează la alin. (1), lit. d) că, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza

limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

În interpretarea art. 244, alin. (2) coroborat cu art. 231, alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 22 și art. 219, alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal administrate, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

În conformitate cu prevederile art. 194 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept. În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Recapitulând esența litigiului în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanțe și confirmată de părți.

Astfel, probatoriul acumulat în materialele dosarului atestă că la 28 februarie 2020, Iurie Grecu a depus cererea nr.167 către șeful-adjunct al Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Glodeni Ion Crudu, prin care a solicitat să fie informat cu transparența procesului decizional și anume care este suma bugetului raional Glodeni pentru perioada 2020, din câte taxe este format bugetul raional Glodeni, care sunt acestea și cât constituie în lei fiecare taxă (f.d.6).

Prin răspunsul nr. 296 din 28 februarie 2020, șeful-adjunct al Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Glodeni Ion Crudu, i-a comunicat că aprobarea bugetului raional Glodeni nu intră în competența Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Glodeni. Bugetul raional Glodeni pentru anul 2020 a fost aprobat, prin deciziile Consiliului raional nr. 12/2 și 12/3 din 19 decembrie 2019 și este publicat pe site-ul oficial al Consiliului raional Glodeni (f.d.7).

Nefiind de acord cu răspunsul primit la cererea din 28 februarie 2020, Iurie Grecu s-a adresat în instanța de judecată cu prezenta acțiune, prin care a solicitat constatarea nulității răspunsului nr. 296 din 28 februarie 2020 și anularea acestuia, constatarea recunoașterii dreptului vătămat privind accesul la informație, sancționarea pârâților potrivit prevederilor art.24 din Legea privind accesul la informație, repararea în mod solidar din contul pârâților a prejudiciului moral.

Judecătoria Drochia, sediul Central prin hotărârea din data de 26 octombrie 2020 a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de către Iurie Grecu (f.d. 37-41).

Instanța de fond în temeiul Codului administrativ și al Legii nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație, a constatat examinarea în termen a petiției adresate în cadrul unei proceduri prealabile, șeful-adjunct al Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Glodeni, Ion Crudu respectând cadrul legal, în raport cu termenul și complexitatea examinării petiției înaintate de către petiționar, răspunsul oficial fiind adus la cunoștință destinatarului, cu asigurarea

restabilirii drepturilor lezate și recuperarea, în condițiile legii, a prejudiciului cauzat. Astfel, acțiunile pârâtului fiind în limite legale, fără a leza raporturile dintre solicitant și organul emitent, în procesul de asigurare și realizare a drepturilor solicitantului.

Cu referire la pretenția privind repararea prejudiciului moral, instanța de fond a menționat că aceasta este subsecventă pretenției privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație, care a fost respinsă, motiv din care nu poate fi admisă.

Curtea de Apel Bălți prin decizia din data de 23 februarie 2021 a casat hotărârea din 26 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central și a emis o nouă decizie, prin care a declarat acțiunea lui Iurie Grecu inadmisibilă. (f.d. 77-84)

Instanța de apel a menționat că acțiunea reclamantului Iurie Grecu îndreptată împotriva șefului-adjunct al Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Glodeni, Ion Crudu este inadmisibilă, deoarece persoana respectivă în temeiul art.5, 7, 8, 17, 20, art. 189, alin. (1)-(3) din Codul administrativ nu întrunește calitatea de autoritate publică, respectiv acțiunea în contencios administrativ nu poate fi înaintată împotriva acestuia.

La fel, ca inadmisibilă, instanța de apel a declarat și acțiunea reclamantului Iurie Grecu îndreptată împotriva Consiliului raional Glodeni, deoarece Iurie Grecu nu a formulat nici o petiție, în sensul Codului administrativ, în adresa Consiliului raional Glodeni. Prin urmare, de către autoritatea publică respectivă nu a fost și nici nu putea fi realizată o activitate administrativă sau procedură administrativă. Iar, reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 Cod administrativ.

Concluzionând, instanța de apel a constatat inadmisibilitatea acțiunii lui Iurie Grecu, în baza prevederilor art. 207 alin. (1) și alin. (2), lit. e) Cod administrativ, deoarece reclamantul nu a revendicat, în prezentul proces, încălcarea vreunui drept al său prin activitatea administrativă a Consiliului raional Glodeni.

Finalmente, instanța de apel a concluzionat că și pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral este inadmisibilă, or, Iurie Grecu în prealabil nu a înaintat această pretenție către pârâți.

Or, în conformitate cu art. 10 alin. (2) din Codul administrativ, acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală este un act administrativ individual, iar în acest sens, petiționarul care consideră că i s-au lezat drepturile trebuie să depună o cerere de reparare a prejudiciului de către autoritatea publică, care emite în acest sens un act administrativ. De altfel, potrivit art. 207 alin. (2), lit. f) Cod administrativ, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă dacă nu se respectă procedura prealabilă.

Analizând legalitatea actului judecătoresc contestat, instanța de recurs consideră eronată soluția instanței de apel, din următoarele considerente.

În speță, ambele instanțe au constatat că Iurie Grecu a solicitat o informație și că aplicabilă speței este Legea nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație.

Totodată, instanțele au confundat dreptul cetățeanului la acces la informație, stabilit în Legea nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație cu dreptul cetățeanului la petiționare, care este reglementat de Codul administrativ.

În sensul art. 10 din Legea nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație, persoana are dreptul de a solicita furnizorilor de informații, personal

sau prin reprezentanții săi, orice informații aflate în posesia acestora, cu excepțiile stabilite de legislație. Dreptul persoanei de a avea acces la informații, inclusiv la informațiile cu caracter personal, nu poate fi îngrădit decât în condițiile legii. Orice persoană care solicită acces la informații în conformitate cu prezenta lege este absolvită de obligația de a-și justifica interesul pentru informațiile solicitate.

Din sensul legii rezultă că solicitantul nu trebuie să-și justifice, în nici un fel, cererea. Informațiile de interes public pot fi solicitate și numai din „simpla curiozitate”, întrucât accesul la astfel de informații este liber, ceea ce presupune că ele se află la dispoziția tuturor.

Totodată, instanța de recurs notează că solicitantul de informații va oferi, în cadrul cererii scrise, detalii suficiente și concludente pentru identificarea informației solicitate. Această obligație nu include necesitatea specificării titlului și/sau numărului de identificare al documentului, în care este inserată informația respectivă. Astfel, este ilegal refuzul de înregistrare a cererii sau de furnizare a informației după înregistrarea cererii, motivat pe neindicarea în cerere a elementelor menționate. Suficiența și concludența detaliilor oferite de către solicitant trebuie să permită furnizorului informației posibilitatea de a identifica ca acționând cu diligență, informația solicitată. Insuficiența și neconcludența detaliilor indicate în cerere nu poate constitui un motiv de refuz în înregistrarea cererii, dar poate constitui un temei de refuz în furnizarea informației, deoarece informația este nedeterminabilă.

Conform materialelor cauzei, Iurie Grecu, prin cererea depusă a solicitat să fie informat cu transparența procesului decizional și anume care este suma bugetului raional Glodeni pentru perioada 2020, din câte taxe este format bugetul raional Glodeni, care sunt acestea și cât constituie în lei fiecare taxă (f.d.6).

Potrivit art. 1 alin.(1) lit. a)-f) al Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, prezenta lege reglementează: raporturile dintre furnizorul de informații și persoana fizică și/sau juridică în procesul de asigurare și realizare a dreptului constituțional de acces la informație; principiile, condițiile, căile și modul de realizare a accesului la informațiile oficiale, aflate în posesia furnizorilor de informații; obligațiile furnizorilor de informații în procesul asigurării accesului la informațiile oficiale; modalitatea apărării dreptului de acces la informație.

Conform art. 5 alin.(1), (2) și (3) al aceleiași Legi, subiecți ai prezentei legi sînt furnizorul de informații și solicitantul informației.

Furnizori de informații, adică posesori ai informațiilor oficiale, obligați să le furnizeze solicitanților în condițiile prezentei legi, sînt: autoritățile publice centrale și locale - autoritățile administrației de stat, prevăzute în Constituția Republicii Moldova și anume: Parlamentul, Președintele Republicii Moldova, Guvernul, administrația publică, autoritatea judecătorească; instituțiile publice centrale și locale - organizațiile fondate de către stat în persoana autorităților publice și finanțate de la bugetul de stat, care au ca scop efectuarea atribuțiilor de administrare, social-culturale și altor atribuții cu caracter necomercial; persoanele fizice și juridice care, în baza legii sau a contractului cu autoritatea publică ori instituția publică, sînt abilitate cu gestionarea unor servicii publice și culeg, selectează, posedă, păstrează, dispun de informații oficiale.

Pot solicita informații oficiale, în condițiile prezentei legi: orice cetățean al Republicii Moldova; cetățenii altor state, care au domiciliul sau reședința pe

teritoriul Republicii Moldova; apatrizii stabiliți cu domiciliul sau cu reședința pe teritoriul Republicii Moldova.

Conform art. 6 al Legii nominalizate, (1) în sensul prezentei legi, informații oficiale sînt considerate toate informațiile aflate în posesia și la dispoziția furnizorilor de informații, care au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate și/sau adoptate de organe ori persoane oficiale sau puse la dispoziția lor în condițiile legii de către alți subiecți de drept.

(2) În sensul prezentei legi, drept documente purtătoare de informații sînt considerate:

1) oricare din următoarele (sau o parte din acestea):

a) orice hîrtie sau alt material pe care există un înscris;

b) o hartă, un plan, un desen, o fotografie;

c) orice hîrtie sau alt material pe care sînt marcaje, figuri, simboluri sau perforări care au un sens pentru persoanele calificate să le interpreteze;

d) orice obiect sau material din care pot fi reproduse sunete, imagini sau înscrisuri cu sau fără ajutorul unui alt articol sau mecanism;

e) orice alt înregistrator de informație apărut ca rezultat al progresului tehnic;

2) orice copie sau reproducere a purtătorilor de informații menționați la punctul 1) al prezentului alineat;

3) orice parte a unei copii sau reproduceri menționate la punctul 2) al prezentului alineat.

(3) Informațiile oficiale nedocumentate, care se află în posesia furnizorilor (persoanelor responsabile ale acestora), vor fi puse la dispoziția solicitanților în ordine generală.

În conformitate cu art. 11 alin.(1) pct. 2) și 4) al Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, furnizorul de informații, în conformitate cu competențele care îi revin, este obligat: să garanteze liberul acces la informație; să respecte termenele de furnizare a informației, prevăzute de lege.

Potrivit art. 16 alin. (1) al Legii nominalizate, informațiile, documentele solicitate vor fi puse la dispoziția solicitantului din momentul în care vor fi disponibile pentru a fi furnizate, dar nu mai tîrziu de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii de acces la informație.

Totodată, instanța de recurs menționează că conform art. 34 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngădit. Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sînt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.

În hotărîrea nr. 19 din 22 iunie 2015 pentru interpretarea art. 34 alin. (3) din Constituție (accesul la informație), în sensul identificării limitelor restrîngerii unor drepturi de acces la informație, Curtea Constituțională a notat că dreptul la informație este dreptul de a solicita informații de la autoritățile și instituțiile publice. Acest drept comportă două aspecte: dreptul de a solicita și dreptul de a primi informații.

În acest sens, Curtea Constituțională a menționat că orice autoritate și/sau instituție publică este obligată să ofere informațiile solicitate, atît timp cît nu există un motiv legitim de a refuza aceste solicitări.

La fel, Curtea Constituțională a mai notat că democrația se bazează pe consimțămîntul cetățenilor, iar consimțămîntul necesită o informare prealabilă a

cetățenilor cu privire la problemele de interes public, inclusiv în ceea ce ține de utilizarea banilor publici.

De asemenea, instanța de recurs reține că, prin justificare a interesului se înțelege explicarea și dovada scopului pentru care se cere informația. Solicitantul nu este obligat să dea explicații referitor la scopul utilizării ulterioare a informației, iar furnizorul nu este în drept să ceară asemenea explicații. Prin urmare, în documentele ce conțin informația solicitată, este inoportună indicarea scopului pentru care este eliberată.

Urmare, Colegiul lărgit concluzionează că, din analiza prevederilor enunțate rezultă că solicitantul este degrevat de obligația de a-și justifica interesul pentru care solicită informația.

De altfel, informația de interes public este acea informație care privește activitățile sau rezultă din activitățile unei autorități publice sau instituții publice, indiferent de suportul, forma sau de modul de exprimare a informației. Orice informații care se referă sau rezultă din activitățile unei instituții sau autorități publice, ori ale unei regii autonome care utilizează bani publici în sensul Legii, constituie informație oficială, care urmează a fi furnizată solicitanților.

La caz, cererea privind accesul la informații depusă de către Iurie Grecu a fost adresată șefului-adjunct al Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Glodeni, Ion Crudu.

Conform art. 43 alin.(1) lit. a) din Legea privind administrația publică locală nr. 436-XVI din data de 28 decembrie 2006, pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea stabilite la art.4 alin.(2) din Legea privind descentralizarea administrativă, consiliul raional realizează în teritoriul administrat următoarele competențe de bază: aprobă organigrama și statele de personal ale aparatului președintelui raionului, ale direcțiilor și ale altor subdiviziuni subordonate consiliului raional.

Așadar, Direcția asistență socială și protecție a familiei este condusă de șef, numit conform legislației de către Consiliul raional.

Șeful Direcției asistență socială și protecție a familiei este responsabil de asigurarea calității managementului, în scopul îndeplinirii funcțiilor și atribuțiilor organului central de specialitate.

În caz de absență temporară motivată, atribuțiile șefului organului local de specialitate sînt exercitate de șeful adjunct sau, după caz, de un alt angajat al organului local de specialitate, desemnat prin ordinul șefului.

Astfel, cererea lui Iurie Grecu nr.167 din 28 februarie 2020 cu privire la acces la informație a fost adresată unui exponent al puterii locale.

La cererea depusă de către Iurie Grecu a urmat răspunsul nr. 296 din 28 februarie 2020, semnat de șeful-adjunct al Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Glodeni, Ion Crudu, prin care i-a comunicat petiționarului că aprobarea bugetului raional Glodeni nu intră în competența Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Glodeni. Bugetul raional Glodeni pentru anul 2020 a fost aprobat, prin deciziile Consiliului raional nr. 12/2 și 12/3 din 19 decembrie 2019 și este publicat pe site-ul oficial al Consiliului raional Glodeni (f.d.7).

Deci, răspunsul nr. 296 din 28 februarie 2020, este semnat de un exponent al autorității publice locale și anume de șeful-adjunct al Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Glodeni, Ion Crudu.

Fiindcă răspunsul nr. 296 din 28 februarie 2020, este semnat de un exponent al autorității publice locale și anume de șeful-adjunct al Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Glodeni Ion Crudu, se poate concluziona că acest răspuns emană de la autoritatea publică Consiliul raional Glodeni, care și-a asumat obligația de a examina cererea lui Iurie Grecu.

Articolul 15, alin. (1)-(2) din Legea nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație stipulează că cererile scrise cu privire la accesul la informație vor fi înregistrate în conformitate cu legislația cu privire la registre și petiționare. Cererile respective vor fi examinate și satisfăcute de funcționarii publici responsabili de furnizarea informațiilor.

În concluzie instanța de recurs menționează că niciuna din prevederile legale enunțate nu condiționează inadmisibilitatea acțiunii depuse de către Iurie Grecu. Iar, concluziile instanței de apel precum că deoarece Iurie Grecu nu a formulat nici o petiție (cerere privind accesul la informație), în sensul Codului administrativ, în adresa Consiliului raional Glodeni, autoritatea publică nu a desfășurat o activitate administrativă în sensul art. 5 din Codul administrativ, și reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă a Consiliului raional Glodeni a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ, sunt eronate.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție notează că deoarece pretențiile privind constatarea nulității răspunsului șefului-adjunct al Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Glodeni Ion Crudu nr.296 din 28 februarie 2020 și anularea acestuia, constatarea recunoașterii dreptului vătămat – dreptul la informație, sunt succedate de alte pretenții, care de asemenea nu au fost examinate de instanțele ierarhic inferioare, instanța de recurs nu se va expune asupra temeiniciei acestora anticipat examinării întregului fond.

În ceea ce ține de aplicarea art. 24 din Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, Curtea Supremă de Justiție la caz, nu poate satisface pretenția de a decide aplicarea unor sancțiuni.

În schimb, Curtea de Apel Bălți, în urma reexaminării prezentei cauze, pornind de la aplicarea Legii nominalizate, urmează să determine suveran dacă autoritatea publică poate fi sancționată în temeiul legii.

Cu referire la pretenția privind repararea prejudiciului moral, instanța de recurs reține că Curtea de Apel Bălți acest capăt de cerere l-a declarat inadmisibil prin prisma art.10, art.60, alin.(3), art. 207, alin.2 lit. f) din Codul administrativ, motivând că reclamantul nu a satisfăcut imperativul procedurii prealabile, stabilit de legea generală.

Aici instanța de recurs ține să menționeze principiul fundamental *specialia generalibus derogant*, altfel spus dacă atât legea generală cât și legea specială reglementează o materie, legea specială este aplicabilă.

La speță, contenciosului legat de accesul la informație se aplică legea materială specială – Legea privind accesul la informație nr. 982-XIV din 11 mai 2000.

Conform art. 21 al Legii enunțate, persoana care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim de către furnizorul de informații poate ataca acțiunile acestuia atât pe cale extrajudiciară, cât și direct în instanța de contencios administrativ competentă. Persoana care se consideră lezată într-un drept sau

interes legitim poate ataca orice acțiune sau inacțiune a persoanei responsabile pentru primirea și examinarea cererilor de acces la informații, dar în special cu privire la:

- a) refuzul neîntemeiat de a primi și înregistra cererea;
- b) refuzul de a asigura accesul liber și necondiționat la registrele publice aflate la dispoziția furnizorului de informații;
- c) încălcarea termenelor și procedurii de soluționare a cererii de acces la informație;
- d) neprezentarea sau prezentarea necorespunzătoare a informațiilor solicitate;
- e) refuzul neîntemeiat de a prezenta informațiile solicitate;
- f) atribuirea neîntemeiată a informației la categoria informațiilor care conțin secrete de stat, secrete comerciale sau la categoria altor informații oficiale cu accesibilitate limitată;
- g) secretizarea neîntemeiată a unor informații;
- h) stabilirea plății și mărimii acesteia pentru informațiile furnizate;
- i) cauzarea unor prejudicii materiale și/sau morale prin acțiunile ilegale ale furnizorului de informații.

Din interpretarea teleologică a Legii nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație, instanța de recurs reține că scopul urmărit de legiuitor prin prezenta Lege este eficientizarea procesului de informare, afirmat în art. 2, lit. a) din Legea nominalizată, dar de asemenea înlăturarea rapidă și eficace a încălcării dreptului la informație, care include și repararea prejudiciului.

Astfel, precum procedura prealabilă îngreunează și complică procedura administrativă, instanța de recurs a conchis că legea prevede implicit exercitarea prezentului drept și revendicarea reparării prejudiciului fără procedură prealabilă, altfel spus cu o acțiune adresată direct în instanța de judecată.

De asemenea, instanța de recurs reiterează prevederile art. 23, alin. (1) al Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, potrivit cărora acțiunea ce privește constatarea încălcării dreptului de acces la informație, care include și cauzarea unor prejudicii, se face direct în instanța de contencios administrativ.

Pornind de la normele sus-citate, Curtea a estimat că pretenția prin care s-a solicitat repararea prejudiciului este accesorie acțiunii prin care se constată încălcarea dreptului de acces la informație și obligarea autorității de a furniza informația. Aplicând teoria accesoriului, *accessorium sequitur principale*, instanța de recurs a constatat că acțiunea, prin care s-a solicitat repararea prejudiciului se supune aceluiași regim juridic ca și acțiunea de constatare a încălcării dreptului de acces la informație, adică nu se supune procedurii prealabile.

În concluzie, instanța de recurs consideră că refuzul Curții de Apel Bălți de a se pronunța pe fondul acestei pretenții din motiv că procedura prealabilă nu a fost respectată este absolut eronată, or, procedura prealabilă nu este impusă de Legea specială nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație.

Astfel, Curtea de Apel Bălți, declarând inadmisibilă acțiunea, a adus atingere dreptului lui Iurie Grecu la un proces echitabil, consfințit în articolul 6 § 1 din Convenție. Or, principiul liberului acces la justiție presupune posibilitatea neîngrădită a celor interesați de a-l utiliza în formele și în modalitățile prevăzute de lege.

În acest context, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reamintit în jurisprudența sa constantă că art. 6 § 1 garantează fiecărei persoane dreptul ca o instanță să se pronunțe cu privire la orice încălcare a drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil. Limitările impuse de legislația națională nu pot restrânge accesul liber pentru un justițiabil astfel încât dreptul său la o instanță să fie afectat în însăși substanța sa (cauza Faimblat v. România, hotărârea din 13 ianuarie 2009).

Dat fiind faptul că instanța de apel neîntemeiat a constatat inadmisibilitatea acțiunii depuse de Iurie Grecu și nu a judecat în fond cauza, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată, or, lichidarea încălcărilor admise de către instanța de apel nu este posibilă în cadrul examinării cauzei în ordine de recurs.

În conformitate cu art. 247, art. 248, alin. (1), lit. d) și alin. (2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul depus de către Iurie Grecu.

Se casează decizia din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, emisă în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Iurie Grecu împotriva șefului-adjunct al Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Glodeni, Ion Crudu și Consiliului raional Glodeni cu privire la anularea răspunsului, îngrădirea accesului la informație și repararea echitabilă și efectivă a prejudiciului moral cauzat, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Nicolae Craiu

Nina Vascan